

<https://interscience.uz/>

ISSN 2181-1709 (P)

ISSN 2181-1717 (E)

SJIF: 3.805 (2021)

2023/4

TA'LIM VA INNOVATION TADQIQOTLAR

ОБРАЗОВАНИЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

EDUCATION AND INNOVATIVE RESEARCH

**TA'LIM VA INNOVATSION TADQIQOTLAR
ОБРАЗОВАНИЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
EDUCATION AND INNOVATIVE RESEARCH**

Muassis:	07.00.00 – TARIX FANLARI	
Buxoro davlat universiteti Fan va ta'limgan MChJ	Rashidov O. Professor Sulaimon Inoxtov kutluf 85 ëshda	7
Bosh muharrir: Ma'murov Bahodir Baxshullayevich	Mamatov B. T. XVII asrning birinchi yarmida Buxoro xonligining tashqi siyosatida bahodir yalangto'sh	10
Jamoatchilik kengashi raisi: Xamidov Obidjon Xafizovich, Buxoro davlat universiteti rektori	Raxmatulloev M. X. Yangi O'zbekistonda ommaviy axborot vositalari faoliyati qonun himoyasida	18
Tahririyat kengashi raisi: Maxmudov Mels Hasanovich	Kuldashov Sh. T. "Tarihi Azziziy" asarida Janubiy Kozogiston shaharlari tarihini eritiliishi	23
Mas'ul kotib: Akramova Gulbahor Renatovna	Saidov J. O. Amir Temur va temuriylar davri savdo va madaniy aloqalarida Jizzax vohasining tutgan o'rni xususida	28
Texnik muxarrir: Davronov Ismoil Ergashevich	Utayeva F. X. Teshayeva Yulduz Hakim Buxoro to'qimachilik kombinatida mutaxassislarining o'rni va oilalarning ish bilan ta'minlanishi	33
Tahririyat manzili: Buxoro shahar, Q.Murtazoyev ko'chasi, 16-uy	Ciddikov I. B. Boulajak tariixchilarda tariixiy ongни шакллантириш асосида информацион-аналитик компетентликни ривожлантиришнинг педагогик тизими масаласига doир	40
Telefon: +998(90)744-00-22	Zaripov O. O. "Tarihi Xumoyn" Buxoro amirligi tarihini urganiishiда muhim manba	46
E-mail: eirjurnal2020@gmail.com	10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
Jurnalning elektron sayti: www.interscience.uz	Sharipova L. Tilak Jura she'riyatining uziga xosliklari	53
Jurnal OAK Rayosatining 2021 yil 30 sentyabrdagi 306/6-son Qarori bilan PEDAGOGIKA, PSIXOLOGIYA, FILOLOGIYA, TARIX FANLARI bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ruyxatiga kiritilgan	Ataxo'jayeva Sh. A. Bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarining ijtimoiy intellekt xususiyatlari	57
Bosishga ruxsat etildi: 28.02.2023 y. Qog'oz bichimi 60x84 1/8. b/t.12,5. Buyurtma raqami 1.23 «FAN VA TA'LIM» nashriyotida chop etildi. Buxoro shahar	Oripova G. M. Persohnajli lirikada liyrik kechinma ifodasi	63
Jurnal 28.07.2021 yilda 9305 raqами bilan O'zbekiston Ommaviy axborot vositalari davlat ro'yxatidan o'tgan	Mamadjanova Maftunahon Uktamovna Epitetning lingvistik tabiat	69
Jurnal 2020 yilda tashkil topdi va 2 oyda 1 marta chop etildi. 2021 yil noyabr oyidan boshlab har oyda 1 marta o'zbek, rus va ingliz tillarida chop etiladi	Xajiyeva D. A. Erkin Vohidov ijodida folkloarning ertak janriga munosabat	72
«Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar» xalqaro ilmiy-metodik jurnalidan ko'chirib bosish tahririyatning roziligi bilan amalga oshiriladi	Hamdamova Z. Sh. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida to'g'ri talaffuz ko'nikmalarini shakllantirishda mashqlarning o'rni	78
Maqolada keltirilgan faktlarning to'g'riligi uchun muallif mas'ulidir	Hamidov H. A. Sport jurnalistlari nutqida metaforalarning ifodalananishi	83
Umarova N. Z. Oliy ta'lim tizimida o'quv topshiriqlaridan foydalanish	Jakbarova M. I. Ona tilida nutq so'zlash ko'nikmasini rivojlantirish bo'yicha metodik tavsiyalarning amaliyotda qo'llanilishi	88
Umarova N. Z. Oliy ta'lim tizimida o'quv topshiriqlaridan foydalanish	Murodova Sh. I. Ona tili va adabiyot darslarida o'qish savodxonligini rivojlantiruvchi o'quv topshiriqlari	94
Umarova N. Z. Oliy ta'lim tizimida o'quv topshiriqlaridan foydalanish	Norova I. M. Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarni chiroliyo zoyishga o'rgatish	99
Umarova N. Z. Oliy ta'lim tizimida o'quv topshiriqlaridan foydalanish	Omonboeva N. E. Boshlang'ich sinf o'quvchilarini bilan o'quv lug'atlari ustida ishslash	103
Umarova N. Z. Oliy ta'lim tizimida o'quv topshiriqlaridan foydalanish	Umarova N. Z. Oliy ta'lim tizimida o'quv topshiriqlaridan foydalanish	107
Maqolada keltirilgan faktlarning to'g'riligi uchun muallif mas'ulidir	Ma'murov B. B., Umarov A.T. Akmeologik yondashuv asosida jismoniy tarbiya o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish muammo va yechimlari	112

Abduraxmanov SH. N. O'quvchilarda vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirishda sharq mutafakkirlarining ta'lism tarbiyaviy ahamiyoti	118
Abduraxmonova Sh. R., Tillaboyev A. M. Oliy ta'lism muassasalarida astronomiyadan kuzatishlarni tashkil etish metodikasi	121
Akramova G. M. Jismoniy tarbiya o'qituvchisining kasbiy faoliyatga deontologik tayyorlashning o'ziga xos jihatlari	125
Арипова Е. А., Ким И. Л., Сурков Д. Ю. Математика — это весело?	129
Бабаева Ш. Б. Алгоритмическая система упражнений по моделированию синтаксических понятий в обеспечивании непрерывности на уроках родного языка в начальных классах	137
Baxriddinov N. B. Kredit-modul tizimida talabalarning ta'lism olish imkoniyatlari, mustaqil fikrlash qobiliyatini shakllantirishda didaktikaning axamiyati	143
Bobonazarov O. A. Bo'lajak o'qituvchilarda ijodiy faoliyatni rivojlantirishning falsafiy va pedagogik-psixologik jihatlari	147
Bozorov A. B. Zargarlik san'atining dunyo xalqlari hayotidagi o'rni va ahamiyati	152
Гулямов Дж. Р., Акрамова Г. Р., Азимжонова Р. Р. К вопросу педагогического отклонения в поведении учащихся: сущность, факторы и причины возникновения	155
Джабборова Ю. Дж. Махмудхўжа Беҳбудийнинг ҳуққу соҳасидаги ислоҳотлари	163
Djurayeva M. Tarbiyalanuvchilarni gimnastika sport faoliyatiga hissiy-irodaviy tayyorlash shart-sharoitlari	168
Ermuminov A. T. Umumiy o'rta ta'lism maktabi o'quvchilarning estetik madaniyatini rivojlantirish muamosi	171
Ibadullaeva Sh. I. Organization of inclusive education in art classes.	176
Ismatullaeva S. R. Dzyudo sport turi bo'yicha kattalar o'rtasida toshkent "grand slam" 2023- taxlil natijalari	182
Irisboyeva Y. U. Muloqotga yordam beruvchi omillar va to'siqlarni o'rganish va tahlili	190
Jumageldiyeva M. A., Tillaboyev A. M. Umumiy o'rta ta'lism maktablarda astronomiyadan nomoyishli ko'rgazmalar o'tkazish	195
Jumayeva F. F. Formation of legal consciousness among elementary school students as a pedagogical problem	199
Каримова М. Ж. Амир Темурнинг ҳарбий фаолияти	205
Mamatov D. K. Chizmachilik darsida talabalarda kognitiv kompetensiyani rivojlantirish texnologiyasi	210
Mamatqulov Shuxrat Nazarovich Ilg'or xorij tajribasi asosida maktablarda ta'limi tashkil etishning zamonaviy usullari	217
Махмудов М.К. Бўлажак жисмоний тарбия ўқитувчилари педагогик қобилиятлари таснифи	222
Muhammadiyeva Z. B. Tasviriy san'at darslarida o'quvchilarning ijodkorlik kompetentligini shakllantirish metodikasi	227
Musayev A. Sh. Mustaqil ta'limi tashkil etishda ta'lism platformalari bilan ishslashning samaradorligi	233
Nasimova N. Q. Integrativ yondashuv asosida maktabgacha yoshidagi bolalarda tayanch kompetensiyalarini takomillashtirish uchun tarbiyachilarga qo'yiladigan talablar.	239
Omonova R. R. Tasviriy san'at darslarida kompyuter texnologiyalaridan foydalanim o'quvchilarning estetik madaniyatini rivojlantirish muommolari	245
Qodirov J. M. Qishloq muktab o'quvchilarida jismoniy sifatlarni rivojlantirishda yangicha yondashuv holatining hozirgi vaqtidagi ahvoli hamda didaktik imkoniyatlari	250
Rahmonov I. U., Niyozov N. N., Nematov L. A. Virtual laboratoriylar va o'quv simulyatorlari: afzallik va kamchiliklar	254
Raxmonquloy X. B. O'quvchilarning ijodiy faoliyatini rivojlantirish texnologiyasi samaradorligi	260

JISMONIY TARBIYA O'QITUVCHISINING KASBIY FAOLIYATGA DEONTOLOGIK TAYYORLASHNING O'ZIGA XOS JIHATLARI

Akramova Gulxayo Mexriddin qizi,
Buxoro davlat universiteti "Sport nazariyasi va metodikasi" kafedrasи
o'qituvchisi

Annotatsiya. Maqolada jismoniy tarbiya o'qituvchisining kasbiy faoliyatga deontologik tayyorgarligi va uning o'ziga xos jihatlari xususida ilmiy-nazariy, metodik fikr boradi. Deontologik ta'lif axloqiy xulq-atvorni targ'ib qilish va shaxslarning turli kontekstlarda to'g'ri axloqiy qarorlar qabul qila olishini ta'minlashning muhim vositasidir. o'qituvchining deontologik tayyorgarligi o'qituvchilarini tayyorlashning hal qiluvchi jihat bo'lib, o'qituvchilarning o'z talabalari oldidagi axloqiy burch va mas'uliyatini bajarishga yaxshi tayyorgarlik ko'rishlariga yordam beradi.

Kalit so'zlar: jismoniy tarbiya, o'qituvchi, kasbiy kompetensiya, deontologik tayyorgarlik.

Deontologik tayyorgarlik - bu shaxsni qaror qabul qilish jarayonida axloqiy qoidalar va burchlarga riosa qilishga o'rgatishga qaratilgan mashg'ulot turi. Deontologik axloq - bu xatti-harakatlarning oqibatlaridan qat'i nazar, ularning o'ziga xos to'g'ri yoki noto'g'rilibini ta'kidlaydigan axloqiy nazariya. Ushbu nazariyaga ko'ra, axloqiy harakat qilish uchun shaxslar tomonidan muayyan burch va axloqiy majburiyatlarga riosa qilish kerak. O'qitish kontekstida bu o'qituvchilarning o'quvchilarga hurmat va hurmat bilan munosabatda bo'lish, inklyuziv va xavfsiz ta'lif muhitini ta'minlash va akademik halollikni qo'llab-quvvatlash kabi muayyan axloqiy mas'uliyat va majburiyatlarga ega ekanligini anglatadi..

Deontologik trening odatda odamlarga axloqiy tamoyillar va xulq-atvor qoidalarini o'rgatish va turli vaziyatlarda axloqiy qarorlar qabul qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam berishni o'z ichiga oladi. Bu tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va axloqiy qarorlar qabul qilish jarayonlarini o'rganishni o'z ichiga olishi mumkin.

Deontologik trening turli kontekstlarda, jumladan, biznes, sog'liqni saqlash va huquqni muhofaza qilish organlarida qo'llanilishi mumkin. U ko'pincha odamlarga o'zlarining kasbiy rollarida axloqiy majburiyatlarini tushunishlariga yordam berish va murakkab va qiyin vaziyatlarda axloqiy qarorlar qabul qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam berish uchun ishlataladi.

O'qituvchilik kasbining deontologiyasi bo'yicha ko'plab olimlar va tadqiqotchilar tadqiqot olib borishgan va bu mavzuni o'rganuvchi ko'plab tadqiqotlar va nashrlar mavjud. Jumladan:

Etien Venger-Trayner: Venger-Trayner ta'lif nazariyasi va ijtimoiy ta'lif tizimlari loyihachisi bo'lib, u ta'lidiagi amaliy jarayonlar bo'yicha keng qamrovli tadqiqotlar olib borgan. U o'qitishning axloqiy jihatlarini va o'qituvchilarning axloqiy va kasbiy shaxsiyatlarini rivojlantirishning ahamiyatini o'rganadi.

Sharon Todd: Todd Maynooth universiteti (Irlandiya) pedagog olim, uning tadqiqotlari ta'lidiagi axloqiy masalalarga, jumladan, o'qituvchilarning deontologik mas'uliyatiga qaratilgan. U o'qitishda g'amxo'rlik etikasi va axloqiy ta'lif muhitini yaratishning ahamiyati haqida ko'plab ilmiy maqolalarning muallifi.

Daniel Tröhler: Tröhler Avstriyaning Vena universiteti professori, uning tadqiqotlari ta'lifning tarixiy va falsafiy asoslarini o'rganadi. U o'qituvchilarning axloqiy mas'uliyati, jumladan, o'qituvchilarning kasbiy mahoratining ahamiyati va

sinfda axloqiy qarorlar qabul qilish muammolari haqidagi tadqiqotlari mavjud.

Pol Standish: Standish London Universiteti (Buyuk Britaniya) ta'lim falsafasi professori bo'lib, uning tadqiqotlari ta'limning axloqiy jihatlariga, jumladan, o'qituvchilarining axloqiy mas'uliyatiga qaratilgan. U o'qituvchilik kasbining deontologik tabiatni va axloqiy majburiyatlarni boshqa kasbiy talablar bilan muvozanatlash muammolari haqida ko'p yozgan.

Monika Teylor: Teylor Buyuk Britaniyaning Sautgempston universitetining pedagog olimi. Ta'limning axloqiy jihatlarini, jumladan, o'qituvchilarining o'quvchilari o'rtasida axloqiy rivojlanishni ta'minlashdagi mas'uliyatini o'rganadi. U o'qituvchining kasbiy faoliyatidagi axloqiy ong va mulohaza yuritishi samarali natijalarga olib kelishini ta'kidlaydi.

Tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadi, bugungi kunda o'qituvchilik kasbida deontologik yondashuv muhim hisoblanadi.

O'qituvchining deontologik tayyorgarligi o'qituvchilarni o'z o'quvchilari oldidagi axloqiy burchlari va mas'uliyatlariga o'rgatish va rivojlantirishni anglatadi. Ushbu trening o'qituvchilarining o'quvchilar bilan o'zaro munosabatlarda va o'qitish amaliyotida axloqiy qoidalar va tamoyillarga amal qilish muhimligini singdirishga qaratilgan.

O'qituvchining deontologik tayyorgarligi xilma-xillikka hurmat,adolat, halollik, halollik va mas'uliyat kabi bir qator axloqiy masalalar bo'yicha treningni o'z ichiga olishi mumkin. O'qituvchilar, shuningdek, sinfda paydo bo'lishi mumkin bo'lgan axloqiy dilemmalar, masalan, o'z qadriyatlari va e'tiqodlari va o'quvchilari o'rtasidagi qarama-qarshiliklar yoki o'qituvchi o'quvchilarining noto'g'ri xatti-harakatlari yoki axloqsiz xatti-harakatlariga duch keladigan vaziyatlarni hal qilish bo'yicha o'qitilishi mumkin.

O'qituvchining deontologik tayyorgarligi muhim ahamiyatga ega, chunki o'qituvchilar o'z o'quvchilarining axloqiy rivojlanishini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Talabalar nafaqat o'qitiladigan narsadan, balki o'qituvchilari tomonidan ko'rsatilgan namunadan ham o'rganadilar. O'z axloqiy burchlariga puxta tayyorgarlik ko'rgan o'qituvchilar axloqiy xulq-atvorni namuna qilib, o'z o'quvchilariga mas'uliyatli, axloqli fuqarolar bo'lib yetishishiga yordam beradi.

Deontologik tayyorgarlik boshqa fanlar o'qituvchilari uchun bo'lgani kabi jismoniy tarbiya o'qituvchilari uchun ham muhim ahamiyatga ega. Darhaqiqat, jismoniy faoliyat va xarakter rivojlanishi o'rtasidagi chambarchas bog'liqlikni hisobga olsak, o'quvchilarining axloqiy va axloqiy rivojlanishida jismoniy tarbiya o'qituvchisining o'rni alohida ahamiyatga ega.

Jismoniy tarbiya o'qituvchilari uchun deontologik mashg'ulotlar muhimligining bir necha sabablari:

Axloqiy xulq-atvorni modellashtirish: Jismoniy tarbiya o'qituvchilari o'z o'quvchilari uchun namunadir. Axloqiy xulq-atvorni modellashtirish orqali o'qituvchilar o'quvchilarda hurmat, halollik va mas'uliyat hissini rivojlantirishga yordam beradi. Bu sinfda va maktabdan tashqari hayotda yaxshi xulq-atvorga aylanishi mumkin.

Talabalarning xavfsizligi va farovonligi: Jismoniy tarbiya o'qituvchilari jismoniy faoliyat davomida o'quvchilarining xavfsizligi va farovonligini ta'minlashga mas'uldir. Bu xavfsiz va inklyuziv muhitni yaratish, tegishli jihozlar va jihozlar bilan ta'minlash va o'quvchilarni mashg'ulotlarga jismonan tayyorligini ta'minlashni o'z ichiga oladi.

Adolat va tenglik: Jismoniy tarbiya o'qituvchilari barcha o'quvchilarga, ularning

qobiliyat darajasi, jinsi, irqi va boshqa xususiyatlaridan qat'i nazar,adolatli va teng munosabatda bo'lishlari kerak. Bu barcha o'quvchilarning jismoniy faoliyit bilan shug'ullanishi uchun teng imkoniyatlarni ta'minlash, baholash va baholashning ob'ektiv mezonlar asosida bo'lishini ta'minlash demakdir.

Kasbiylik: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar o'quvchilar, hamkasblar va ota-onalar bilan o'zaro munosabatlarida yuqori darajadagi professionallikni saqlashga mas'uldirlar. Bu maxfiylikni saqlash, manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ymaslik va kasbning axloqiy me'yorlariga rioya qilishni o'z ichiga oladi.

Jismoniy tarbiya o'qituvchilar o'zlarining axloqiy majburiyatlarini bajarishga puxta tayyoragarlik ko'rishlari hamda o'quvchilar uchun xavfsiz va inklyuziv ta'lim muhitini ta'minlashlari uchun deontologik tayyoragarlik zarur.

Jismoniy tarbiya o'qituvchisining kasbiy faoliyatga deontologik tayyoragarligining mohiyati o'qituvchining o'quvchilar bilan ishslashda axloqiy tamoyillar va me'yorlarni qo'llash qobiliyatidir. Bu tayyorlik o'qituvchining axloqiy masalalardan xabardorligini va talabalar, hamkasblar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan o'zaro munosabatlarida axloqiy ko'rsatmalar va standartlarga rioya qilishga tayyorligini o'z ichiga oladi.

Deontologik tayyoragarlik bir nechta asosiy jihatlarni o'z ichiga oladi, jumladan:

Axloqiy tamoyillarni tushunish: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar hurmat, halollik, adolatlilik, mas'uliyat kabi axloqiy me'yorlarni va bu tamoyillar ularning kasbiy faoliyatiga qanday tatbiq etilishini mukammal tushunishlari kerak.

Axloqiy me'yorlarni qo'llash: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar xavfsizlik, inklyuziya, baholash va baholash va professionallik kabi sohalarda o'z ishlarida axloqiy me'yorlarni qo'llashlari kerak.

Axloqiy muammolarni hal qilish: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar o'quvchilar, hamkasblar yoki ota-onalar bilan ishslashda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan axloqiy dilemmalarni aniqlay olishlari va hal qilishlari kerak.

Axloqiy xulq-atvorni modellashtirish: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar o'z talabalarini va hamkasblari uchun axloqiy xulq-atvorni namuna qilib, axloqiy tamoyillar va standartlarga sodiqliklarini namoyish etishlari kerak.

Doimiy kasbiy rivojlanish: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar axloqiy masalalarni tushunishlarini yaxshilash va eng so'nggi axloqiy ko'rsatmalar va standartlardan xabardor bo'lish uchun doimiy kasbiy rivojlanish bilan shug'ullanishlari kerak.

Xulosa qilib aytganda, jismoniy tarbiya o'qituvchisining kasbiy faoliyatga deontologik tayyoragarligining mohiyati o'qituvchining o'quvchilar, hamkasblar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan ishslashda axloqiy tamoyillar va me'yorlarni qo'llay olishidir. Bu tayyoragarlik jismoniy tarbiya o'qituvchilar o'z o'quvchilar uchun xavfsiz, inklyuziv va axloqiy ta'lim muhitini ta'minlash uchun zarurdir.

Jismoniy tarbiya o'qituvchisini kasbiy faoliyatga deontologik tayyorlashda quyidagi asosiy yo'naliishlarga e'tibor qaratish lozim:

Axloqiy tamoyillar: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar halollik, halollik, adolatlilik, mas'uliyat, hurmat va inklyuzivlik kabi axloqiy tamoyillarni chuqur tushunishlari kerak. O'qituvchilar ushbu tamoyillarni talabalar, hamkasblar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan kasbiy faoliyatida qo'llashlari kerak.

Talabalarning xavfsizligi va farovonligi: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar jismoniy faoliyat davomida o'quvchilarning xavfsizligi va farovonligini ta'minlash bo'yicha o'qitilishi kerak. Bu xavfsiz va inklyuziv muhitni yaratish, tegishli jihozlar va jihozlar bilan ta'minlash va o'quvchilarni mashg'ulotlarga jismonan tayyorligini ta'minlashni o'z ichiga oladi.

Adolat va tenglik: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar qobiliyat darajasi, jinsi, irqi yoki boshqa xususiyatlardan qat'i nazar, barcha o'quvchilarga adolatli va teng munosabatda bo'lishga o'rgatilgan bo'lishi kerak. Bu barcha o'quvchilarning jismoniy faoliyik bilan shug'ullanishi uchun teng imkoniyatlarni ta'minlash, baholash va baholashning ob'ektiv mezonlar asosida bo'lishini ta'minlash demakdir.

Kasbiylik: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar o'quvchilar, hamkasblar va ota-onalar bilan o'zaro munosabatlarida yuqori darajadagi professionallikni saqlashga tayyorlanishi kerak. Bu maxfiylikni saqlash, manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ymaslik va kasbning axloqiy me'yorlariga rioxalishni o'z ichiga oladi.

Axloqiy dilemmalar bilan shug'ullanish: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar o'quvchilar, hamkasblar yoki ota-onalar bilan ishlashda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan axloqiy dilemmalarni aniqlash va hal qilish bo'yicha o'qitilishi kerak.

Uzluksiz kasbiy rivojlanish: Jismoniy tarbiya o'qituvchilar axloqiy masalalarni tushunishlarini yaxshilash va eng so'nggi axloqiy ko'rsatmalar va standartlardan xabardor bo'lishlari uchun uzluksiz kasbiy rivojlanish bilan shug'ullanishlari kerak.

Xulosa o'rnila keltirish zarurki, jismoniy tarbiya o'qituvchisining kasbiy faoliyatga deontologik tayyorgarligi axloqiy xulq-atvorni rivojlantirishga va o'qituvchilarning o'z talabalari, hamkasblari va boshqa manfaatdor tomonlar oldidagi axloqiy majburiyatlarini bajarishga yaxshi tayyorgarlik ko'rishlarini ta'minlashga qaratilgan bo'lishi kerak.

Foydalanimagan adabiyotlar ro'yxati

8. Bakhodir Mamurov. Scientific basis of the acmeological approach to the process of training and education. <http://pnap.ap.edu.pl/index.php/pnap/article/view/348>
9. Ma'murov, B., & Xamrayev, I. (2021, March). PROFESSIONAL-PEDAGOGICAL TRAINING OF UNIVERSITY TEACHERS IN THE CONTEXT OF EDUCATION OF ADULTS. In Конференции. https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0,5&cluster=8267210249750400293
10. В И Кравчук, ББ Маъмуроев, КК Кобилжонов. Воспитание и спорт. <http://213.230.96.51:8090/files/ebooks/Jismoniy%20tarbiya%20va%20sport/FIZICHESK%D0%90YA%20VOSPIT%D0%90NIE%20I%20SPORT.pdf>
11. Маъмуроев, Б. Б., & Хамраев, И. Т. (2020). Субъективные особенности ценностного отношения студенток к специальным тестам «АЛПОМИШ» и «БАРЧИНОЙ». In Педагогическое образование: вызовы XXI века (pp. 417-421). <https://scholar.google.com/scholar?oi=bibs&hl=ru&cluster=1813447085392371526>
12. Ma'murov, B. B. (2019). Forming Future Teachers' Competence in Educational Process Design based on Acmeological Approach. Eastern European Scientific Journal, (1). https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=_aXmRXUAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&alert_preview_top_rm=2&citation_for_view=_aXmRXUAAAAJ:UebtZRa9Y70C
13. Мамуров, Б. (2019). Физическая активность и развитие интеллекта человека. Педагогическое образование и наука, (6), 132-134. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=_aXmRXUAAA AJ&cstart=20&pagesize=80&alert_preview_top_rm=2&citation_for_view=_aXmRXUAAA AJ:4TOpqG69KYC
14. Mamurov, B. B. (2017). Forming Skills of Academic Process Design for Future Teachers and Methods of Determining Its Quality. Eastern European Scientific Journal, (1), 156-159. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=_aXmRXUAAAAJ&cstart=20&pagesize=80&alert_preview_top_rm=2&citation_for_view=_aXmRXUAAAAJ:hqOjes7Dif8C